

**แนวทางการปฏิรูปกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัดเพื่อส่งเสริมให้
ประเทศไทยเป็นประเทศเศรษฐกิจพัฒนา***

**GUIDELINES FOR REFORMING PRIVATE LIMITED COMPANY
LAW TO PLACE THAILAND AN ECONOMIC DEVELOPED COUNTRY**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสถียรภาพ นาลวง**

Asst. Prof. Sthianrapab Naluang

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นผลของการศึกษาปัญหาแนวทางการปฏิรูปกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัดของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบระบบบริษัทเอกชนจำกัดที่จะสามารถเป็นเครื่องมือส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศเศรษฐกิจพัฒนา เพราะกฎหมายบริษัทจำกัดในปัจจุบันยังไม่สามารถเป็นเครื่องมือส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจยุคใหม่ การศึกษาได้ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้ทฤษฎีกฎหมายเปรียบเทียบและทฤษฎีบริษัทปิดเป็นฐานในการวิเคราะห์ปัญหาและผลการศึกษา

ผลการศึกษาได้ค้นพบทฤษฎีรูปแบบบริษัทเอกชนจำกัด และทฤษฎีระดับการปฏิรูปกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัด โดยทฤษฎีรูปแบบบริษัทแบ่งซึ่งว่ารูปแบบธุรกิจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบบริษัทและทำให้เกิดบริษัทเอกชนจำกัดรูปแบบใหม่ การมีรูปแบบบริษัทที่หลากหลายสามารถดึงดูดให้มีการก่อตั้งธุรกิจในรูปแบบของบริษัทเอกชนจำกัดได้ดีกว่าการใช้ปฏิบัติบริษัทเอกชน

---

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของดัชนีพันธรัฐปริญาญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต หัวข้อ แนวทางการปฏิรูปกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัดเพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นประเทศเศรษฐกิจพัฒนา คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ปีการศึกษา 2558 ของนายเสถียรภาพ นาลวง นิติศาสตรบัณฑิต (มหาวิทยาลัยรามคำแหง) นิติศาสตรมหาบัณฑิต (มหาวิทยาลัยรามคำแหง) เนติบัณฑิตไทย (สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา), Comparative Business Law (CUFE, China).

** ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

จำกัดรูปแบบเดียว และทฤษฎีระดับการปฏิรูปกฎหมายบริษัทบ่งชี้ว่าการปฏิรูปกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัดมีสามระดับ คือ ระดับอ่อน ระดับแข็ง และระดับสุดขีด ซึ่งมีผลต่อการก่อให้เกิดการพัฒนารูปแบบบริษัทเอกชนจำกัดที่หลากหลาย

บนพื้นฐานของทฤษฎีการปฏิรูปกฎหมายบริษัทสามระดับ ดุษฎีนิพนธ์มีข้อเสนอแนะว่า ควรปฏิรูปกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัดทั้งระบบเพื่อรับเอารูปแบบกฎหมายที่หลากหลายเพื่อเป็นทางเลือกของผู้ประกอบธุรกิจ โดยแยกหลักเกณฑ์บริษัทธุรกิจออกจากกฎหมายบริษัทผู้ประกอบการ ทั้งนี้ บริษัททั้งสองรูปแบบควรมีโครงสร้างผู้ถือหุ้นสองขนาด คือ บริษัทที่ก่อตั้งและมีผู้ถือหุ้นหลายคนที่มีบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลเป็นผู้ถือหุ้น และบริษัทที่ก่อตั้งและมีผู้ถือหุ้นเพียงคนเดียวที่มีบุคคลธรรมดาเป็นผู้ถือหุ้น

คำหลัก : ปฏิรูป, กฎหมาย, บริษัทเอกชนจำกัด, ประเทศเศรษฐกิจพัฒนา

ABSTRACT

This study aims to examine guidelines for reforming private limited company law of Thailand to find out characteristics of private limited companies that can place the country an economic developed country because the existing law does not enable to facilitate economic of the country to reach the goal. The study is based on qualitative and in-depth-interview methodology. Analysis of the problems and its results follow legal comparative and close company theory.

The study finds out two legal theories; they are a theory of private limited company form and a theory of stages of law reform. The first one indicates that business form influences a change of a private limited company form and gives a birth of new private limited company form. The second one explains that there three stages of private limited company law reform, a soft law reform, a hard law reform and an extreme law reform, that result in developing private limited company features.

On the basis of the three-stage company law reform theory, it recommends that Thailand should modernize company law system by separating a business private limited company rule from an entrepreneurial limited company rule. The two classes of company rule should provide two forms of company: a private limited company

with two or more shareholders and a private limited company with a sole trader shareholder.

Keywords: Reform, Law, Private Limited Company, Economic Developed Country.

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บริษัทปรากฏขึ้นด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจและรูปแบบของบริษัทได้เปลี่ยนไปตามรูปแบบของเศรษฐกิจในแต่ละช่วงเวลา ในยุคศตวรรษที่ยี่สิบเศรษฐกิจขับเคลื่อนด้วยอุตสาหกรรมหนัก (capital-intensive industries) เช่น เหล็กกล้า สิ่งทอ เคมี ยานยนต์ เป็นต้น ความก้าวหน้าของเศรษฐกิจได้ถูกขับเคลื่อนด้วยสินทรัพย์ที่มีรูปร่าง (tangible assets) ซึ่งแสดงออกด้วยทรัพย์สินขนาดใหญ่ ในรูปของเครื่องจักรและโรงงานขนาดใหญ่ ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องบริษัทที่มีโครงสร้างของทุนขนาดใหญ่ (large capital structure companies) ที่ประกอบด้วยผู้ถือหุ้นจำนวนมาก เพื่อที่จะสามารถระดมทุนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อที่จะสามารถเป็นพาหนะขับเคลื่อนเศรษฐกิจในรูปแบบดังกล่าวได้ประสบความสำเร็จ จนทำให้ประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ได้พัฒนาตนเองเป็นประเทศอุตสาหกรรม (industrial countries) เช่น เยอรมนี ฝรั่งเศส สหรัฐ ญี่ปุ่น จีน ซึ่งเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ แต่เมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ยี่สิบเอ็ดรูปแบบเศรษฐกิจได้เปลี่ยนไปจากอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยทรัพย์สินที่มีรูปร่างเป็นการแข่งขันด้วยทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่าง (intangible assets) ที่แสดงออกด้วยทุนมนุษย์ (human capital) ประกอบด้วยทรัพย์สินทางปัญญา และทักษะทางวิชาชีพ เป็นผลให้อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยทุนมนุษย์ (human-capital intensive industries) อุบัติขึ้น ได้แก่ อุตสาหกรรมสารสนเทศและการสื่อสาร เช่น อุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์ การพัฒนามีเดียคอนเทนต์ อุตสาหกรรมบริการทางการเงิน ซึ่งจะขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีทางการเงินหรือฟินเทค (financial technology) ได้แก่ ธุรกิจทางการเงินและกองทุนเอกชน และการให้บริการทางวิชาชีพ เช่น สำนักงานกฎหมาย บัญชี การแพทย์ การศึกษา เป็นต้น อุตสาหกรรมยุคใหม่ไม่ต้องการลงทุนด้วยทรัพย์สินที่มีรูปร่างขนาดใหญ่ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้บริษัทเอกชนจำกัดเข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ จากการศึกษาพบรายงานการวิจัยของต่างประเทศหลายฉบับได้บ่งชี้ว่าบริษัทเอกชนจำกัดจะเข้ามามีบทบาทแทนที่บริษัทขนาดใหญ่ บริษัทขนาดใหญ่จะกลายเป็นเพียงศูนย์กลางการจัดการ (managerial central companies) และเป็นบริษัทผู้ถือหุ้นบริษัทลูกหรือ